

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki soruların Sayın Adalet Bakanı Sadullah Ergin tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince saygıyla arz ederim. 29.03.2012

Ayşe Eser DANIŞOĞLU
CHP İstanbul Milletvekili

Türkiye'nin taraf olduğu BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin (ÇHS) 37. maddesine göre "Hiçbir çocuk, işkence veya diğer zalimce, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele ve cezaya tâbi tutulmayacaktır. Hiçbir çocuk yasadışı ya da keyfi biçimde özgürlüğünden yoksun bırakılmayacaktır. Bir çocuğun tutuklanması, alıkonulması veya hapsi yasa gereği olacak ve ancak en son başvurulacak bir önlem olarak düşünülüp, uygun olabilecek en kısa süre ile sınırlı tutulacaktır. Özgürlüğünden yoksun bırakılan her çocuğa insancıl biçimde ve insan kişiliğinin özünde bulunan saygınlık ve kendi yaşındaki kişilerin gereksinimleri göz önünde tutularak davranılacaktır. Özgürlüğünden yoksun olan her çocuk, kendi yüksek yararı aksini gerektirmedikçe, özellikle yetişkinlerden ayrı tutulacak ve olağanüstü durumlar dışında ailesi ile yazışma ve görüşme yoluyla ilişki kurma hakkına sahip olacaktır. Özgürlüğünden yoksun bırakılan her çocuk, kısa zamanda yasal ve uygun olan diğer yardımlardan yararlanma hakkına sahip olacağı gibi özgürlüğünden yoksun bırakılmasının yasaya aykırılığını bir mahkeme veya diğer yetkili, bağımsız ve tarafsız makam önünde iddia etme ve böylesi bir işlemle ilgili olarak ivedi karar verilmesini isteme hakkına da sahip olacaktır." 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunun 18. maddesi ise çocuklara zincir, kelepçe ve benzeri aletlerin takılamayacağını öngörmektedir.

Ancak insan haklarıyla ilgili çalışmalar yürüten çeşitli kurum ve kuruluşların tespitlerine ve yapılan şikâyetlere göre Türkiye'de çocukların tutuklanması ve hapis cezası çekmeleri sırasında hakları ihlal edilmektedir. Pozantı'dan Sincan cezaevine gönderilen çocuklardan bu kısa süre zarfında kötü muamele ve aileleriyle görüşmelerinin kısıtlanmasıyla ilgili şikâyetler alınmıştır. İstanbul Barosundan alınan bilgiye göre çocuklara tutuklama sırasında yasak olmasına rağmen kelepçe takılmaktadır. İHD raporuna göre ise TMK nedeniyle cezaevinde tutuklu bulunan çocuklar gözaltına alınma süreçlerinden başlayarak hakaret, aşağılama, dayak, ajanlık teklifi, zorla "poşi" bağlanarak ya da eline silah verilerek fotoğraflarının çekilmesi, öldürme tehdidi, uzun süreli hücre cezaları, darp ve işkence yapılmaktadır. Bu iddialar yalnızca bir il, bölge veya bir cezaevi ile ilgili sınırlı değildir, Türkiye genelinde aynı sorunlarla karşılaşmaktadır.

Bu değerlendirme ve iddialar ışığında çocukların cezaevlerinde yaşam koşullarını tespit etmek amacıyla aşağıdaki sorularımın cevaplanması gereği doğmuştur:

1. Çocukların tutuklanması sırasında 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na aykırı olarak çocuklara kelepçe takıldığından bilginiz var mı? Bilginiz varsa, ne gibi önlemler aldınız ya da alacaksınız?

2. Türkiye’de hangi cezaevlerinde, kaç çocuk tutuklu veya mahkûm olarak kalmaktadır? Bu cezaevlerinde bulunan çocukların yetişkinlerden ayrı bir bölümde kalması güvence altına alınmış mıdır?
3. Cezaevi İzleme Kurullarının raporlarında çocukların kaldığı cezaevlerinden insan ve çocuk hakları ihlalleriyle ilgili bildirimler var mıdır? Varsa, hangi cezaevleriyle ilgili bildirim yapılmıştır? Bu cezaevlerinde rapora konu olan olumsuz uygulamalar nelerdir? Konuyla ilgili alınan önlemler nelerdir?
4. Çocukların haklarının sistematik olarak ihlal edildiği şüphesi mevcutken, Türkiye’de çocukların kaldığı tüm cezaevlerinin denetlenmesi konusunda çalışmalar başlattınız mı? Başlattıysanız bu güne kadar kaç cezaevi denetlenmiştir ve bu denetimlerin sonuçları nelerdir?
5. Cezaevlerinde yaşayan çocuklara sistematik olarak psikolojik destek verilmekte midir? Çocukların eğitimi nasıl sağlanmaktadır? Çocukları topluma kazandırmak için ne gibi çalışmalar yürütülmektedir?